

Isaac Asimov - A szemtanú szeme

George és én egy padon üldögéltünk a parti sétányon, rábáméskodtunk a hosszan elnyúló partszegélyre és a távolban csillogó tengerre, Ártatlan örömmel merültem el a bikinis ifjú hölgyek szemlélésében, s töprengtem: mit kapnak az élet szépségeiből, hiszen ez feleannyi sincsen, mint amennyit őt maguk hozzáadnak.

Ismerve George-ot, mert hát ismertem, gyanakodtam, hogy az ő gondolatai kevésbé tiszteletre méltóan esztétikusak, mint az enyéim. Biztos voltam benne, hogy az ő gondolatai a szép ifjú hölgyek testi adottságai körül forognak.

Figyelemreméltó meglepetés volt tehát számomra, amikor megszólalt.

- Öreg fiú, mi itt ülünk, megittasulunk a természet szépségeitől az isteni nőiformák révén (hogy költői legyek), és mégis, a valódi szépség nem lehet ennyire magától értetődő. Végül is a valódi szépség olyan érték, amelyet el kell rejtteni az értelmetlenek szeme elől. Gondoltál valahais erre?

- Nem - mondtam. - Sosem gondoltam erre, és most, hogy említéd, most sem gondolok. S mi több, nem hiszem; hogy te valaha is gondoltál ilyesmire.

George felsóhajtott.

- Ha veled beszél az ember, öreg harcos, mintha hínáros vízbe esett volna: csak óriási erőfeszítéssel lehet kivergődni belőle. Megfigyeltem, hogy te azt a magas istennőt bámultad, azt ott, akin vékony rongydarabkák semmi egyebet nem rejtenek el, csak azt a néhány négyzethüvelyknyit, amit ő le akar takarni. Beláthatod, hogy amit ő mutogat, az csak a külszín.

- Én soha nem kívántam túl sokat az élettől - mondtam, a magam szerény módján. - Én megelégszem az effajta felületességgel.

- De gondold meg, hogy egy fiatal nő mennyivel szebb tud lenni, még egy szerinted csúnyácska nő is, ha sugárzik belőle a jóság, önzetlenség, kedvesség, a másokkal való türelmes törődés és az iparkodás örök dicsősége: röviden mindamaz erények, amelyek aranylóbájt adnak egy asszonynak.

- Tudod, George - mondtam -, nekem az a véleményem, hogy te be vagy rúgva. Honnan a pokolból tudnál te bármit is az ilyesfajta erényekről.

- Tökéletesen ismerem őket - mondta George rátartian. Méghozzá azért, mert én teljes egészükben és állandóan gyakorlom is ezeket.

- Kétségkívül - mondtam -, de kizárólag sötét szobádban.

Nem törődöm goromba megjegyzéseiddel (kezdte George), de tudd meg, hogy még ha személyes ismereteim nem is lettek volna ezekről az erényekről, akkor is megismertem volna őket egy Melisande nevű ifjú hölgyvel való ismeretségem révén. Melisande Ott, született Renn, akit szerető férje, Octavius Ott Maggie-nek hívott. Jómagam is ezen a néven ismertem, mert egyik jóbarátom leánya volt: ő, sajna, már elhunyt, leánya pedig mindig George bácsinak szólított.

Meg kell hagynom, valamennyire én is fogékony vagyok az általad "felületességnek" nevezett valami iránt... Igen, öreg fiú, jól tudom, hogy magam is használtam ezt a kifejezést eleinte, de nem jutunk semmire, ha te állandóan félbeszakítgatsz a közkhelyekkel.

Mivel bennem is megvolt ez a parányi gyengeség, azt is be kell vallanom, hogy amikor meglátogatott, s örömeiben sikított, karjait nyakam köré fonta, bizony, 'nagyobb lett volna az elragadtatásom, ha a teremtő bőkezűbben áldotta volna meg a testi bájjakkal. Ugyanis teljesen lapos volt, csontjai ijesztően kiálltak. Orra nagy volt, álla csapott, haja meglehetősen ritka és

egérszínű, két szeme pedig fakó, zöldesszürke. Arccsontjai olyan szélesek voltak, hogy leginkább egy mókusra hasonlított, amely éppen most tömte tele a pofazacskóját dióval meg mogyoróval. Tehát nem az a fajta ifjú nő volt, aki, ha megjelenik a színen, minden férfi gyorsabban kezdi szedni a levegőt, és igyekszik, hogy a közelébe kerülhessen.

De jó szíve volt. Elmélázó mosollyal viselte el azoknak az ifjaknak a jól látható összerendezését, akik először találkoztak véle, és nem voltak felkészítve a látványra. Minden barátnőjét kiszolgált nyoszolyólányként, szomorkás mosolyokat osztogatva. Mostohaanyja volt számtalan gyereknek, dajkált és Gumiztatott egy örökkévalóságon át.

Levest hordott a rászoruló szegényeknek, és azoknak is, akik nem voltak annyira rászorulva. Különféle szolgálatokat vállalt a helyi templomban, gyakran túlságosan sokat is, mind maga helyett, mind pedig azon barátai helyett, akik többre tartották a mozik bűnös tündöklését, mint az önzetlen szolgálatot. Voltak osztályai a vasárnapi iskolában, és azzal szórakoztatta a gyerekeket, hogy (már ahogyan azok hitték) vicces torzképet vágott rájuk. Gyakran olvastatta velük a kilenc parancsolatot (kihagyva azt az egyet, amelyről serdülőkor óta tudta, hogy, elkerülhetetlenül kellemetlen kérdezősködésekhez vezet. Végül: önkéntes munkát végzett a nyilvános könyvtárban is.

Körülbelül negyvenéves korára minden reményét elveszítette arra, hogy férjhez menjen. Egy másik nembélivel való randi már akkor is elérhetetlen álmom volt számára, amikor tízéves lett.

Igen sokszor mondta nekem:

- Nem vagyok boldogtalan, George bácsi. A férfiak világa ismeretlen számomra, kivéve a te kedves személyedet és szegény papa emlékét, de sokkal több boldogságot lelmi abban, ha az ember ját cselekszik.

Látogatta a megyei börtön foglyait, hogy bűnbánatra készítse s a jó cselekedetek felé fordítsa őket. Csak a hitványabbja között akadt egy-kettő, aki önkéntes zárakafogságot vállalt azokra a napokra, amikor Melisande jövedele esedékes volt.

Ám találkozott Octavius Ott-tal, egy fiatal elektromérnökkel, aki újonnan jöttek számított a környéken, s jó pozíciót töltött be az energiaszolgáltató társaságnál. Derék ifjú volt - komoly, szorgalmas, állhatatos, bátor, becsületes és tisztelettudó -, de te sem talátlad volna vonzónak. Hogy ne szaporítsam a szót, az égvilágon senki sem nevezte volna jóképűnek.

Haja visszavonulóban volt (ha ugyan nem volt teljesen kopasz), homloka hagymaszerűen gumós, orra pisze, ajka vékony: füle meglehetősen elállt, és hatalmas ádámcsutkája állandóan izgett-mozgott. Hajának maradványai rozsdaszínűek voltak, arcát és karjait rendszertelenül elszórt szeplők, foltok tarkázták.

Véletlenül jelen voltam, amikor Maggie és Octavius első ízben találkozott az utcán. Ez az esemény mindkettejüket felkészületlenül érte, s mindketten úgy viselkedtek, mint két ijedős ló, amikor' váratlanul összetalálkozik egy csapat füttyögető, ijesztő parókás bohóccal. Egy pillanatra attól tartottam, hogy mind Maggie, mind Octavius visszahököl, horkantani és nyeríteni fog.

A pillanat azután elröppent, s lassacskán mindketten túljutottak a pánikon, amely meglegyintette őket. A nő csak annyit tett, hogy kezét a szívére szorította, mintegy megakadályozandó, hogy kiugorjon bordái közül, s valami nyugalmasabb helyet találjon magának; Octavius pedig megtörülte a homlokát, mintha valami borzalmas emléket akart volna kitörölni.

Octaviussal már néhány nappal azelőtt összeismerkedtem, be tudtam tehát mutatni őket egymásnak. Mindketten gyanakodva nyújtották a kezüket, mintha a látvány keltette benyomást nem óhajtanák közvetlen testi érintéssel is tetézni.

Meggie később, de még ugyanazon a délután, megtörve hosszú hallgatását, így szólt hozzám:

- Milyen furcsa embernek látszik ez a Mr. Ott.

Azzal az eredeti metaforámmal válaszoltam, amelyet mindig is élveznek a barátaim:

- Drágám, nem szabad egy könyvet a kötéséről megítélni. - De ez a kötés eleven, George bácsi - mondta -, és azt is számításba kell vennünk. Ki merem jelenteni, hogy egy átlagos fiatal nő, aki frivol és érzéketlen a lelki finomságokra, nem sokat törődne Mr. Ott-tal. Nagyon kedves cselekedet volna tehát, ha megbizonyítanók neki, hogy nem minden ifjú nő hebehurgya, s hogy legalábbis ez az egy nem néz le egy fiatalembert pusztán azért, mert szerencsétlen a megjelenése, hogy hasonlít egy... egy... - Elhallgatott egy kicsit, mert nem jutott eszébe az állatvilágnak egyetlen ideillő képviselője sem, majd akadozva, de meleg hangon folytatta: - Bármire is hasonlítson is, kedvesnek kell lennem vele.

Nem tudom, volt-e Corneliusnak bizalmasa, aki előtt hasonló módon meg tudott volna nyilatkozni. Valószínűleg nem volt, mert közülünk keveseknek adatott meg - ha ugyan megadatott még valakinek -, hogy legyen egy George bácsija. Egyébként biztos voltam benne, s ezt a későbbi események be is bizonyították; hogy pontosan ugyanilyen gondolatok támadtak a fiatalemberekben, persze fordított értelemben.

Nos, mindketten buzgón igyekeztek kedvesnek lenni a másikkal, eleinte tapogatózva és bizonytalankodva, később melegen, végül pedig szenvedélyesen. Ami a szokásos könyvtárlátogatásokkal kezdődött, folytatódott az állatkerti sétákkal, majd esti mozikkal és táncokkal, végül - ha szóhasználatomat megbocsátod, de ezt csak így lehet mondani - találkákkal.

Az emberek keresni kezdték a másikat, ha csak egyiküket látták, mert már elválaszthatatlan párrá váltak. A környéken lakók közül egyesek kesernyésen panaszolták, hogy ez a dupla adag Maggie és Octavius több, mint amit egy emberi szem képes elviselni.

Nem azt akarom mondani, hogy teljesen hiányzott belőlem a rokonszenv ez iránt az extrém látvány iránt; de mások toleránsabbak és talán értelmesebbek - rájöttek, hogy valami különös véletlen folytán, ami egyikük testi felépítésében észlelhető volt, az pontosan ellenkezője volt a másik megfelelő testrészének. Ha az ember együtt látta őket, akkor valamiféle kiegyenlítődést tapasztalt, úgyhogy ketten együtt tulajdonképpen sokkal elviselhetőbbek voltak, mint külön-külön. Legalábbis egyesek így vélték.

Végül egy nap Maggie berontott hozzám.

- George bácsi, számomra Octavius az élet fénye és értelme. Hűséges, erős, állhatatos, határozott és megbízható. Szeretetreméltó ember.

- Köztünk maradjon, kedvesem - mondtam -, biztos vagyok benne, hogy Octavius birtokában van mindemez erényeknek. Ami azonban a külső megjelenését illeti...

- Imádnivaló - mondta hűségesen, erősen, állhatatosan, határozottan és meggyőződéssel. - George bácsi, ő ugyanúgy érez irántam, mint ahogyan én érzek őiránta, és össze akarunk házasodni.

- Te és Ott? - mondtam halkán. Akaratlanul is felmerült előttem egy ilyesfajta házasság víziója és meglehetősen elbágyadtam.

- Igen - felelte a lány. - Azt mondta, hogy én vagyok az ő gyönyörűségének napfénye és örömeinek holdsugara. És azt is hozzátette, hogy én vagyok az ő boldogságának minden csillaga. Nagyon poétikus férfi.

- Igen, úgy látszik - mondtam kétkedve. - Mikor akartok összeházasodni?

- Mihelyt lehetséges - felelte.

Nem tehettem mást, összeszorítottam a fogaimat. A kihirdetés már megtörtént; az előkészületek befejeződtek, s megtörtént az esküvő úgy; hogy nekem kellett a menyasszonyt az oltárhoz kísérem. A környéken senki nem akart hinni a szemének. Még magának a lelkésznek az arcán is átsuhant valami meghökkent kifejezés.

Senki sem pillantott nagy gyönyörűséggel az ifjú párra. A jelenlevők a szertartás egész

ideje alatt felváltva hol az egyik, hol a másik térdüket bámulták. Kivétel csak a lelkész volt: ő egész idő alatt mereven bámulta a templomkapu feletti rózsaszín ablakot.

Egy idő múlva elköltöztem arról a vidékről, a város másik részében béreltem lakást, és Maggie-t szem elől veszítettem. Tizenegy évvel később azután úgy esett, hogy visszatértem, mert lehetőség kínálkozott egy befektetésre, egy, a lovak versenyzési képességeiben jártas barátom jóvoltából. Felhasználtam az alkalmat, hogy meglátogassam Maggie-t, aki, nem beszélve megőrzött szépségéről, kitűnő szakács volt.

Ebédidőben érkeztem. Octavius dolgozott, de ez nem számított. Nem vagyok önző, és nagyon szívesen megeszem a más adagját is, a magamé mellé.

Bár segíteni nem tudtam rajta, észre kellett vennem, hogy valami beárnyékolja Maggie arcát. A kávé után megszólaltam:

- Boldogtalan vagy, Maggie? Valami baj van a házasságod körül?

- Ó nem, George bácsi - mondta hevesen. - A mi házasságunk az égben kötött. És bár gyermektelenek maradtunk, mi annyira csak egymásnak élünk, hogy erről a hiányról majdnem teljesen meg tudunk feledkezni. Az állandó elragadtatás tengerében élünk, és semmi mást nem is kívánunk a világtól.

- Értem - mondtam majdhogynem foghegyről -, de hát akkor miféle bánat az, amiről észrevettem, hogy befelhőzi arcodat.

Habozott, azután kitört:

- Ó, George bácsi, te olyan finom érzésű ember vagy. Egyetlen homokszemecske szorult boldog életünk fogaskerekei közé.

- Éspedig?

- Az én külsőm.

- A külsőd? Mi baj van... - Nyeltem egyet, és úgy éreztem, hogy képtelen vagyok befejezni a mondatot.

- Nem vagyok szép - mondta Maggie úgy, mintha egy jól elrejtett titkot osztana meg velem.

- Ah - mondtam.

- És szeretnék szép lenni, George bácsi. Octavius kedvéért. Csak neki akarok szép lenni.

- Panaszkodott talán a külsőd miatt? - kérdeztem óvatosan.

- Octavius? Természetesen nem. Nemes némasággal tűri szenvedéseit.

- Akkor honnét tudod, hogy szenved? - Asszonyi szívem megsúgta.

- De Maggie, Octavius maga is... Nos... Ő maga sem szép. - Hogyan mondhatod ilyet? - méltatlankodott Maggie. Ő nagyszerű.

- De hátha ő úgy gondolja, hogy te vagy nagyszerű. - Ó nem - mondta Maggie. - Hogyan is gondolhatna ilyet. - Talán valami más nő iránt érdeklődik?

- George bácsi! - döbönt vissza Maggie. - Micsoda aljas gondolat! Csodálkozom rajtad. Octavius nem néz rá más nőre, csak énrám.

- Hát akkor mit számít, hogy szép vagy-e vagy nem. - Miatta - felelt. - Ó, George bácsi, őmiatta szeretnék szép lenni.

És kabátom hajtókájának dőlve zokogni kezdett és jól összekönnyezte. Mire befejezte, már csuromvizes voltam. Így azután találkoznom kellett Azazellel, azzal a két centi méteres földönkívülivel, akit már említettem neked abból az atkalomból... Nos, öreg fiú, nem kell olyan fölényesen undorkodnod. Aki ír, mint te, annak nem szabad finnyáskodnia. Egyszóval hívtam Azazelt.

Azazel alvó állapotban érkezett. Pöttöm fejét valami zöld anyag borította, és csak egyfajta gyors, szopránfekvésű karattyolás jelezte, hogy életben van. Meg az, hogy kis, porcogós farka időnként megmerevedett, és halk berregéssel rezgett.

Vártam egy percet, hogy magától felébredjen, és amikor ez nem történt meg, finoman levettem fejről a köteget egy csipesszel. Lassan kinyitotta a szemét, rám bámult, azután nekilendült.

- Egy pillanatra azt hittem, hogy lidércnyomásom van mondta -, persze nem számoltam veled.

Nem vettem tudomást gyermekes zsémbelődéséről. - Van egy ügyem, szeretném, ha elintéznéd nekem.

- Hát persze - mondta Azazel savanyúan. - Eszembe sem jutna, hogy én kérjelek téged arra: tégy meg nekem valamit. - De igen - mondtam rábeszélően. - Ha az én belső képességeim lehetővé tennék, hogy egy olyan személyiség számára, olyan erejű és hatalmú lény számára, mint amilyen te vagy, valami hasznot hajthassak.

- Persze, persze - felelt Azazel azonnal megenyhülve. Hozzá kell tennem, hogy valóban undorító: egyesek menynyire tudnak hízelegni. Például láttalak már téged, hogy milyen ostoba örömet szerez neked, ha valaki autogramot kér tőled. De hadd folytassam,

- Miről van szó? - kérdezte Azazel.

- Szeretném, ha széppé varázsolnál egy fiatal nőt. Azazel összeborzadt.

- Nem tudom, képes leszek-e rászánni magamat. A ti felfuvalkodott és szájalomra méltó testetéről alkotott szépségideál förtelmes.

- De azok a mi ideáljaink. Elmondom, hogy mi a teendő. - Te mondod el nekem, hogy én mit tegyek? - rikkantott, reszketve a felháborodástól. - Te mondod meg nekem, hogyan stimuláljam és változtassam meg a szőrtüszőket, hogyan tegyem erőssé az izmokat, hogyan erősítsen' vagy finomítsam a csontokat? Te akarod mindezt megmondani nekem?

- Egyáltalán nem - mondtam alázatosan. - Egy ilyen eljárás mechanizmusának részletei csak egy olyan lénytől kívánhatók meg, aki a te csodálatos tudásodnak birtokában van. De engedj meg, hogy elmondjam, milyen külsőre lesz szükség.

Azazel újra megenyhült, és részleteiben végigmentünk a dolgon.

- Ne felejtsd el - mondtam -, a lassú változásnak legalább hat napig kell tartania, mert a túlságosan gyors átalakulás gyanút kelthet.

- Gondolod - mondta Azazel -, hogy hajlandó vagyok hat napot rászánni a vizsgálatra, a változtatásra és a javításokra? Az eszedbe sem jut, hogy az én időm milyen értékes?

- Ó, de hát aztán megírhatod a dolgot a te világod valamelyik biológiai folyóiratának. Nem olyan feladat az, amilyenre a te világodból sokaknak nyílnék alkalma, és türelmük is volna hozzá. Siker esetén bámolni fognak téged.

Azzal elgondolkozva bölintott.

- Az olcsó hízelgést persze megvetem - mondta -, de feltételezem, hogy kötelességszerűen modellnek kell lennem az én fajtám alacsonyabbrendű képviselői számára. - Éles, visító füttyöt hallatott. - Fáradtságos és kellemetlen, de ez a kötelességem.

Nekem is megvolt a magam kötelessége. Úgy éreztem, hogy ott kell maradnom, azon a vidéken, mindaddig, amíg a változás végbe nem megy. Lóversenyszakértő barátom óvadékot fizetett nekem cserébe hozzáértésemért és tudásomért, amelyek eredményeket hoztak neki különféle futtatásokon, már tudniillik olyan eredményeket, hogy nem sok pénzt veszített.

Nap mint nap találtam alkalmat arra, hogy lássam Maggie-t, s az eredmények lassacskán mutatkozni kezdtek. Haja dúsabb lett és bájos hullámokba csavarodott. A színe vörösaranyban kezdett játszani, hívogatóan vonzotta a tekintetet.

Állkapcsa egyre kevésbé állt ki, pofacsontja finomabb lett. Szeme határozottan megélné, egészen ibolyaszínű volt. Szemhéja finom, keleties vágást nyert. Két füle formássá változott. Alakja kigömbölyödött, majd hogynem telt lett, dereka pedig megvékonyodott.

Az emberek zavarba jöttek. Ilyesmiket hallottam:

- Maggie, mi az ördögöt csináltál magaddal? A hajad egyszerűen csodálatos. Tíz évvel fiatalabbnak látszol.

- Semmit sem csináltam - szokta erre válaszolni Maggie. Ő éppolyan zavarodott volt, mint a többiek. Persze engem kivéve.

- Látsz valami változást rajtam, George bácsi? - kérdezte. - Vonzó vagy - feleltem. - De számomra mindig is az voltál, Maggie.

- Talán igen - felelte. - De én sosem találtam magamat vonzónak egészen a legutóbbi időkhöz. Nem értem. Tegnap egy szemtelen fiatalember utánam fordult. Pedig ezek mindig gyorsan tovább szoktak sietni, szemüket lesütve. Ez pedig rám kacsintott. És ez annyira meglepett, hogy visszamosolyogtam rá.

Néhány héttel később találkoztam férjével, Octaviusszal, egy vendéglőnél, ahol éppen a kiragasztott étlapot nézegettem. Mivel éppen be akart menni, hogy valamit bekapjon, kapóra jött neki, hogy meghívjon, s én pedig habozás után elfogadtam a meghívást.

- Boldogtalannak látszol, Octavius - mondtam.

- Az is vagyok - felelte. - Nem értem, mi történt Maggievel az utóbbi időben. Olyan zaklatott, hogy idejének még a felét sem szánja rám. És tegnap... - Olyan búbánatos elkeseredettség futotta el az arcát, hogy bárkinek megesett volna rajta a szíve.

- Tegnap? - kérdeztem. - Mi volt tegnap?

- Tegnap arra kért, hogy hívjam... Hívjam Melisande-nak. De én képtelen vagyok Maggie-t ezen a nevetséges Melisande néven szólítani.

- Miért nem? Ez a keresztnéve.

- Mert hát ő az én Maggie-m. Melisande valahogyan idegen számomra.

- Na igen, hát megváltozott egy kissé - mondtam -. Nem vetted észre, hogy mostanában sokkal csinosabb?

- De igen - köpte ki Octavius. - És ez nem jó?

- Nem jó - felelte még élesebben. - Nekem az én egyszerű, bolondos kinézetű Maggie-mre van szükségem. Ez az új Melisande állandóan fésüli a haját, mindenféle szemfestékeket kenet magára, új ruhákat meg nagyobb méretű melltartókat próbálgat, és alig szól hozzám.

Az ebéd az ő részéről kedveszegett némaságban telt el. Arra gondoltam, hogy meglátogatom Maggie-t, és jót dumálok vele.

- Maggie - szólítottam meg.

- Kérlek, hívj Melisande-nak - hangzott a válasz.

- Melisande - mondtam hát -, én úgy látom, hogy Octavius boldogtalan.

- Igen, én is így látom - mondta mogorván. - Octavius kezd bosszantóan unalmassá válni. Ki sem akar lépni a házból. Nem hajlandó elmenni szórakozni. Rossz a véleménye. a ruháimról, a kozmetikai szereimről. Hát mit képzelsz, micsoda ő?

- Régebben úgy vélted, hogy a férfiak között ő a király. - Annál bolondabb dolog ez. Csak egy ronda kis fickó, és számomra már az is kínos, ha vele együtt látnak.

- De hát te épp az ő kedvéért akartál szép lenni!

- Mit értesz azon, hogy akartam? Én szép vagyok. És mindig is szép voltam. Csak azon múlt az egész, hogy felfedezzek magamnak egy jó frizurát, és hogy megtanuljam: hogyan fesse ki magamat. Nem vagyok hajlandó eltűnni, hogy Octavius az utamba álljon.

És nem is hagyta. Fél évvel később elváltak egymástól, és újabb fél év múlva Maggie - vagyis Melisande - hozzáment egy nagyon főképű és nagyon rossz természetű férfihoz. Egyszer együtt ebédeltem ezzel a pasassal, és olyan sokáig vacakolt a számlával, hogy már azt hittem, nekem kell majd kifizetnem.

Válásuk után körülbelül egy évvel összeakadtam Octaviusszal. Ő természetesen nem házasodott meg újra, mert ocsmányabb volt, mint valaha, és a tej is megaludt a közelében. A lakásában üldögtünk, ami tele volt Maggie fényképeivel, a valahai Maggie képeivel, és egyik képen förtelmesebb volt, mint a másikon.

- Még mindig hiányzik neked, Octavius - mondtam.
- Kegyetlenül - felelte. - Csak azt remélhetem, hogy boldog.
- Úgy tudom, hogy nem - mondtam. - Még visszatérhet hozzád.
Szomorúan nemet intett.
- Maggie sosem jön vissza hozzám. Ez a Melisande nevű nő gondolhatja, hogy talán visszajön, de ha jönne, nem fogadnám be. Ő nem Maggie, az én drága Maggie-m.
- Melisande - mondtam neki - sokkal szebb, mint Maggie volt.
Hosszan bámult rám.
- Egyesek szemében - mondta végűt. - De nem az enyémben. Egyébként akkor találkoztam vele utoljára.
Egy percnyi némaság után így szóltam:
 - Megleptél, George, komolyan meghatott a történeted. Szegényes szavak voltak ezek.
 - Erről jut eszembe, öreg fickó - mondta George -, megvághatnád öt dollár erejéig egy hétre, legfeljebb tíz napra? Habozva előhúztam egy ötdolláros.
 - Nesze. A történeted megér ennyit. Ez ajándék. A tiéd. (Miért is ne? Minden kölcsön, amit George-nak ad az ember, de facto ajándék.)
- George megjegyzés nélkül elvette a pénzt, és viseltes levéltárcájába csúsztatta. (Már akkor viseltesnek kellett lennie, amikor megvette, mert azelőtt soha nem volt ilyesmije.)
 - Térjünk vissza a tárgyra - mondta. - Megvághatlak öt dollárral, egy hétről, legfeljebb tíz napról lenne szó?
 - De hát már kaptál öt dollárt - mondtam.
 - Az az én pénzem - felelte George -, és neked semmi közöd hozzá. Érdeklődöm én a te pénzügyi helyzeted iránt, amikor pénzt kölcsönzöl tőlem?
 - De hiszen én sosem... - kezdtem, és sóhajtva átadtam neki még öt dollárt.

Kemény Dezső fordítása